

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

SOCIALINIŲ TYRIMŲ INSTITUTAS

2005 m. balandžio 22 d. Nr. 1050-14-39
Vilnius

1. Santrauka

Socialinių tyrimų institutas yra valstybės mokslo institutas (toliau – Institutas) – biudžetinė mokslinių tyrimų įstaiga, jos buveinės adresas – Saltoniškių g. 58, LT-08105 Vilnius.

Institute 2004 metais buvo vykdomos dvi programos: „Mokslo plėtojimas“, „Specialioji programa“. Vykdydamas minėtas programas, 2004 metais Institutas gavo ir panaudojo 1488,1 tūkst. Lt biudžeto asignavimų.

Instituto aktyvai per 2004 m. padidėjo nuo 247,2 tūkst. Lt (2004 m. sausio 1 d. duomenys) iki 281,1 tūkst. Lt (2005 m. sausio 1 d. duomenys), iš šios sumos ilgalaikis turtas sudarė 239,0 tūkst. Lt.

Atlikdami valstybinį auditą, mes surinkome pakankamų, tinkamų ir patikimų audito įrodymų, kurie duoda pagrindą pareikšti nuomonę apie Socialinių tyrimų instituto metinės finansinės atskaitomybės teisingumą. Audito metu buvo atliktas finansinės atskaitomybės, finansų valdymo, valstybės turto valdymo auditas, apimantis teisės aktų laikymosi priežiūrą.

Audito metu buvo nustatyta buhalterinės apskaitos tvarkymo tvarkos pažeidimų apskaitant debitorinį ir kreditorinį Instituto išiskolinimą, specialiosios programos pajamas, taip pat kitų nereikšmingų buhalterinės apskaitos tvarkymo pažeidimų.

2. Audito pavedimas ir užduotis

Valstybinį finansinį auditą atlikome Valstybės kontrolės Finansinio audito 5-ojo departamento direktorės 2004-06-07 pavedimu Nr. 1050-14.

Audituojamas subjektas – Socialinių tyrimų institutas. Instituto adresas – Saltoniškių g. 58, LT-08105 Vilnius. Kodas – 111963276.

Audituojamas laikotarpis – 2004 metai.

Audituojamu laikotarpiu Institutui vadovavo direktorius profesorius habil. dr. Arvydas Virgilijus Matulionis, Instituto vyr. buhalterė – Ona Kuliešienė.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Seimui dėl metinės biudžeto įvykdymo apyskaitos, biudžeto projekto ir ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausanti turta, dalis. Ataskaita pateikia tik audito metu atliktus ir nustatytus faktus, o finansinės atskaitomybės vertinimas bus pateiktas audito išvadoje, kuri bus pateikta Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

3. Audito atlikimo tvarka ir audituotos sritys

Mes atlikome Socialinių tyrimų instituto 2004 m. gruodžio 31 d. išlaidų sąmatų vykdymo balanso; biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitos; paslaugų pajamų (specialiųjų lėšų) išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitos; ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto apyskaitos; atsargų ir trumpalaikio turto apyskaitos; biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą apyskaitos; debitorinio ir kreditorinio išskolinimo ataskaitos; finansinio turto apyskaitos; kompensuotų ilgalaikio materialiojo turto nuompinigių ir jų išlaidų sąmatos vykdymo apyskaitos auditą.

Mes atlikome auditą pagal Valstybinio audito reikalavimus. Auditas suplanuotas ir atliktas taip, kad pateiktų pakankamus, tinkamus ir patikimus įrodymus, jog Instituto finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų informacijos iškraipymų. Audito metu buvo atliktas finansinės atskaitomybės ir sandorių auditas, apimantis apskaitos dokumentų ištyrimą, vidaus kontrolės ir finansų valdymo informacijos, sudarytų sutarčių bei sprendimų, susijusių su valstybės turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo teisėtumo tyrimą.

Mes ištyrėme vidaus kontrolės aplinką ir įvertinę darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų vidaus kontrolės procedūrų veikimą, pagal audito programas atlikome darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų savarankiškas (detalias) vidutinės apimties procedūras, kitų išlaidų, stipendijų, pajamų ir pavedimų lėšų audito sričių didelės apimties savarankiškas (detalias) procedūras, taip pat analitines procedūras kitoms audito sritims.

Mes dalyvavome kaip stebėtojai, atliekant Instituto metinę turto inventorizaciją, kurios metu nustatyta, kad faktiškas materialinių vertybių kiekis, sumos atitinka buhalterinės apskaitos duomenis. Darome prielaidą, kad Instituto metinės inventorizacijos duomenys teisingi.

Mes neatsakome už Instituto Išlaidų sąmatų vykdymo balanso likučių teisingumą pagal 2004 m. sausio 1 d. duomenis, nes neatlikome 2003 metų įstaigos audito.

4. Audituojamos įstaigos finansinės veiklos rezultatai

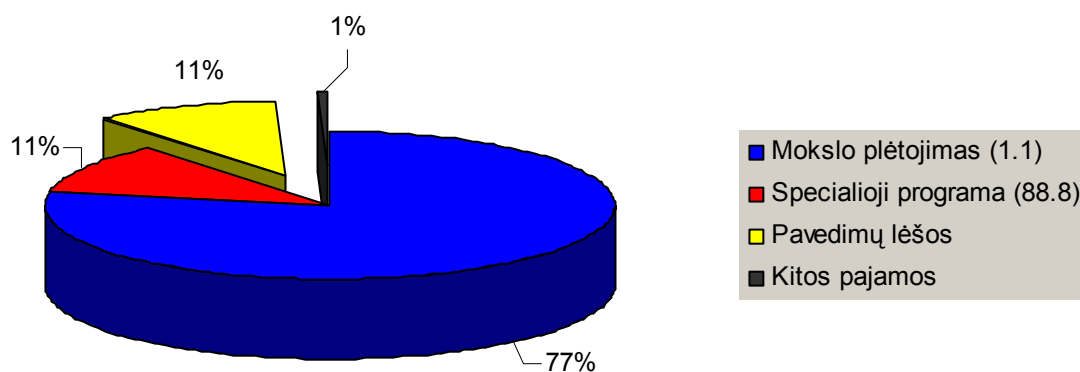
Socialinių tyrimų institutas 2004 metais vykdė dvi programas, kurių vykdymui gavo biudžeto asignavimų. Duomenys pateikti apie gautus ir panaudotus biudžeto asignavimus pagal programas, tūkstančiais litų:

Programos pavadinimas (kodas)	Patvirtintas asignavimų planas	Gauti asignavimai	Kasinės išlaidos
Mokslo plėtojimas (1.1)	1307,5	1307,5	1307,5
Specialioji programa (88.8)	258,5	180,6	180,6
Iš viso:	1566,0	1488,1	1488,1

2004 metais Institutas gavo 1488,1 tūkst. Lt biudžeto asignavimų iš patvirtintų 1566,0 tūkst. Lt. Veiklai vykdyti 2004 metais buvo panaudota 1488,1 tūkst. Lt. Negautą asignavimų dalį sudaro iš 41,1 tūkst. Lt suplanuotų, bet negautų specialiosios programos pajamų ir 36,8 tūkst. Lt nepanaudotų specialiosios programos pajamų.

Neskaitant biudžeto asignavimų, 2004 metais Institutas gavo 176,9 tūkst. Lt tikslinės paskirties – pavedimų lėšų (iš Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo) 14,0 tūkst. Lt, iš Švietimo ir mokslo ministerijos 30,0 tūkst. Lt mokslininkų stipendijoms ir 24,9 tūkst. Lt knygų leidybai), ir 10,4 tūkst. Lt kitų pajamų (kompensuoti ilgalaikio turto nuomos nuompinigiai, pajamos gautos už parduotus leidinius). Finansavimo šaltinių struktūra:

Finansavimo šaltiniai 2004 metais

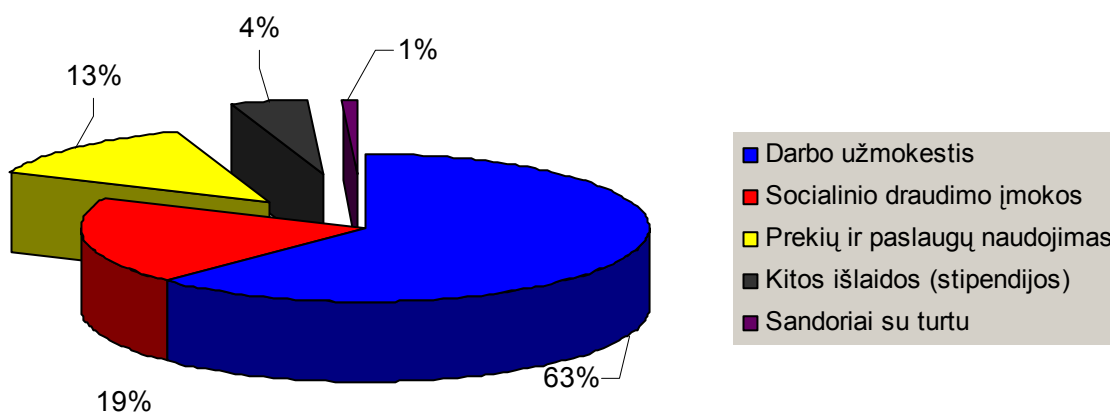
1 pav. Socialinių tyrimų instituto finansavimo šaltiniai 2004 metais

Beveik visi biudžeto asignavimai buvo skirti išlaidoms, kurios sudarė 1475,7 tūkst. Lt (99,2 %), o sandoriams su materialiuoju ir nematerialiuoju turtu skirta tik 12,4 tūkst. Lt (0,8 %).

Išlaidos paskirstytos:

- 927,3 tūkst. Lt – darbo užmokestis;
- 289,0 tūkst. Lt – socialinio draudimo įmokos;
- 194,4 tūkst. Lt – prekių ir paslaugų naudojimas;
- 65,0 tūkst. Lt – kitos išlaidos (stipendijos)

Biudžeto asignavimų panaudojimo struktūra 2004 metais

2 pav. Socialinių tyrimų instituto biudžeto asignavimų panaudojimo struktūra 2004 metais

Instituto aktyvai, remiantis 2004 m. sausio 1 d. duomenimis, sudarė – 247,2 tūkst. Lt, o 2005 m. sausio 1 d. – 281,1 tūkst. Lt, taigi aktyvai 2004 metais padidėjo 33,9 tūkst. Lt. Iš šios sumos ilgalaikis turtas 2004 m. sausio 1 d. sudarė 219,8 tūkst. Lt, o 2005 m. sausio 1 d. – 239,0 tūkst. Lt.

Institutas neturi reikšmingų ilgalaikių ar trumpalaikių įsiskolinimų.

5. Klaidos, pažeidimai, netikslumai, kuriuos Instituto vadovybė turi apsvarstyti ir numatyti priemones jiems pašalinti

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-04-14 nutarimu Nr. 543 (2004-06-15 nutarimo Nr. 751 redakcija) patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių (toliau – Taisyklės) 22 punktą nustato, kad valstybės institucijų, įstaigų pajamos, gautos už teikiamas paslaugas, įmokamos į biudžetą. Institutas nesivadovavo minėtų Taisyklių 22 punktu ir 2004 metais surinktų 3553,00 Lt pajamų už parduotas knygas nepervedė į valstybės biudžetą.

Vadovaudamasis Taisyklių 29 punktu, kuriuo nustatyta, kad biudžetinės įstaigos bei mokslo ir studijų institucijos, gaunančios pajamas už teikiamas paslaugas, kasmet sudaro pajamų ir išlaidų sąmatas (vieną sąmatą arba sąmatas pagal kiekvieną pajamų rūšį), Institutas sudarė Specialiosios

programos sąmata, tačiau į sąmatą neįtraukė 3,6 tūkst. Lt pajamų, ir gautoms pajamoms sąmatos nepatvirtino. Tokiu būdu 3,6 tūkst. Lt pajamų panaudojo be patvirtintos sąmatos ir pažeidė minėtų Taisyklių 29 punktą.

Institutas nesivadovavo Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 292 p., kuris nustato, kad 400 subsąskaitoje „Pajamos už teikiamas paslaugas“ apskaitomos pajamos už teikiamas paslaugas, gaunamas iš patalpų, transporto ir kito ilgalaikio turto nuomos, mokestis už muziejų ir parodų lankymą, gamybinių padalinių ir pagalbinių ūkių veiklos pajamos ir kita, ir pajamas už parduotas knygas 3,6 tūkst. Lt apskaitė ne 400 subsąskaitoje, o 110 subsąskaitoje „pavedimų lėšos“.

Dėl to, kad lėšos gautos už parduotus leidinius apskaitytos ne 400 subsąskaitoje „Pajamos už teikiamas paslaugas“, o 110 subsąskaitoje „Pavedimų lėšos“, Biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo 2005 m. sausio 1 d. balanso 55 eilutėje „Pajamos už teikiamas paslaugas“ neparodyta 4,1 tūkst. Lt, o neteisingai parodyta 51 eilutėje „Kiti fondai“, 14 eilutėje „Pavedimų lėšos“ likutis 3,8 tūkst. Lt padidintas, 15 eilutėje „Lėšos gautos už teikiamas paslaugas“ likutis 3,8 tūkst. Lt sumažintas.

Per audituojamą laikotarpį už parduotus leidinius Institutas gavo 6360,39 Lt. Gautos lėšos turėjo būti naudojamos vadovaujantis Švietimo ir mokslo ministro 2003-12-19 d. įsakymu Nr. ISAK-1842 patvirtintais Mokslo ir studijų leidinių finansavimo ir valstybės biudžeto lėšų 2004 metais nuostatais. Vadovaudamasi šių nuostatų 15, 16 punktais, Institucija leidinių, kuriems buvo skirtos biudžeto lėšos, dalį tiražo parduoda ir perleidžia kitais teisėtai būdais. Pajamas, gautas pardavus leidinius, institucija apskaito atskirai ir naudoja tik mokslinės ir metodinės literatūros leidybai.

Institutas nesivadovaudamas minėtų nuostatų reikalavimais iš gautų pajamų (6360,39 Lt) ne leidybai, o kitoms Instituto reikmėms, panaudojo 2579,34 Lt.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo (1991-05-21 Nr. I-1336) 7 str. 1 d. nustato, kad apdraustųjų asmenų, nurodytų šio įstatymo 4 str. 1 ir 2 d. (dirbančiųjų) socialinio draudimo įmokos skaičiuojamos nuo kiekvienam apdraustajam asmeniui apskaičiuoto darbo užmokesčio sumos. Taip pat 9 str. 2 d. nustato, kad apskaičiuotas socialinio draudimo įmokas draudėjas sumoka ne vėliau, kaip iki kito mėnesio 15 d., išskyrus šiame įstatyme nustatytus atvejus. Įstaigos ir organizacijos, visiškai išlaikomos iš Lietuvos Respublikos biudžeto ir savivaldybių biudžetų, apskaičiuotas socialinio draudimo įmokas turi sumokėti tą dieną, kurią iš Lietuvos Respublikos kredito įstaigų gauna lėšas praėjusio mėnesio darbo užmokesčiui mokėti, bet ne vėliau, kaip iki kito mėnesio 15 d.

Gyventojų pajamų mokesčių įstatymo (2002-07-02 Nr. IX-1007) 5 str. 1 d. nustato, kad pajamų mokesčio objektas yra asmens pajamos, o 23 str. 3 d. nustato, kad išskaičiuotas pajamų mokestis turi būti sumokėtas į biudžetą iki to paties mėnesio 15 d., o nuo išmokų, išmokėtų po

atitinkamo mokesčio laikotarpio mėnesio 15 d., išskaičiuotas pajamų mokestis turi būti sumokėtas iki to paties mėnesio paskutinės dienos.

Socialinių tyrimų Instituto 2004 metais įmokų už socialinio draudimo įmokas pervedė 4126,24 Lt daugiau negu priskaičiavo (2004 metų pradžioje buvo 421,73 Lt debitorinis įsiskolinimas už socialinio draudimo įmokas). Taip pat 2004 metais Instituto pervedė 4505,63 Lt daugiau, negu priskaičiavo gyventojų pajamų mokesčio (2004 metų pradžioje buvo 820,29 Lt debitorinis įsiskolinimas biudžetui).

Institutas, mokėdamas didesnes gyventojų pajamų mokesčio ir socialinio draudimo įnašų sumas negu numatyta minėtuose teisės aktuose, pažeidė Biudžeto sandaros įstatymą (2003-12-23 Nr. IX-1946), kurio 2 str. 3 d. nustato, kad biudžetiniai metai – metai, kurie prasideda sausio 1 d. ir baigiasi gruodžio 31 d., ir 32 str. 1 d., kuri nustato, kad metams pasibaigus, asignavimų valdytojų ir jiems pavaldžių įstaigų ir kitų subjektų disponuojamose sąskaitose esančios lėšos, išskyrus nepanaudotus asignavimus specialiosioms programoms ir baigiamiems statybos objektams finansuoti, gražinamos į atitinkamą biudžetą ne vėliau kaip iki sausio 10 d.

Likutis metų pradžioje rodo, kad minėti pažeidimai buvo daromi ir praėjusiais biudžetiniais metais.

Institutas apskaitos registruose neregistravo 0,1 tūkst. Lt kreditorinio įsiskolinimo UAB „Ekskomisarų biurui“ ir į finansines ataskaitas neteisingai perkėlė duomenis iš apskaitos registru (be socialinio draudimo įmokų likučio metų pradžioje, be permokos biudžetui).

Dėl to likučiai Biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo 2005 m. sausio 1 d. balanse atskleisti neteisingai: atsiskaitymų už socialinio draudimo įmokas (28 eilutė) likutis 0,4 tūkst. Lt sumažintas, atsiskaitymų su biudžetu (30 eilutė) likutis 2,2 tūkst. Lt sumažintas, atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais (66 eilutė) likutis 0,1 tūkst. Lt sumažintas.

Taip pat dėl šių apskaitos klaidų neteisingi duomenys pateikti Debitorinio ir kreditorinio įsiskolinimo 2005 m. sausio 1 d. ataskaitoje, forma Nr. 6.

Dėl neteisingos PVM apskaitos specialiosios programos pajamos parodytos didesnės negu buvo iš tikrųjų, todėl gautų specialiosios programos pajamų suma neatitinka sumos, pateiktos metinėje finansinėje atskaitomybėje Formoje Nr. 5, kurios 2 eilutėje nurodyta 217,4 tūkst. Lt gautų ir pervestų į biudžetą pajamų. Faktinių įmokų į biudžetą suma parodyta 7,2 tūkst. Lt didesnė, negu turėjo būti. Taip pat neteisingai parodytos Instituto išlaidos atskaitomybės formos Nr. 2 28 eilutėje „Kitos paslaugos“ padidintos 7,2 tūkst. Lt dėl ten apskaityto gražinamo PVM.

Dėl klaidingos debitorinio įsiskolinimo už suteiktas paslaugas apskaitos, apskaitos registruose neapskaičius UAB „Neolitas“ 3900 litų debitorinio įsiskolinimo, Biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo 2005 m. sausio 1 d. balanse (formoje Nr. 1) neteisingai atskleisti likučiai: 32 eilutėje „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“ nurodytas 3,9 tūkst. Lt mažesnis likutis, 55 eilutėje „Pajamos už teikiamas paslaugas“ neparodytas 3,9 tūkst. Lt likutis.

Dėl klaidingo kreditorinio įsiskolinimo už suteiktas nuomos paslaugas apskaitos vedimo, (apskaitos registruose neregistruotas avansinis Šeimos planavimo ir seksualinės sveikatos centro 839,50 Lt mokėjimas už nuomos paslaugas), Biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo 2005 m. sausio 1 d. balanso (formoje Nr. 1) 66 eilutėje „Atsiskaitymai su kitais debitoriais ir kreditoriais“ likutis nurodytas 0,8 tūkst. Lt mažesnis.

Biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo 2005 m. sausio 1 d. balanse, formoje Nr. 1, neišskirta nematerialaus turto amortizacija (46–47 eilutės), todėl materialaus turto nusidėvėjimas 46 eilutėje pateiktas 0,7 tūkst. Lt didesnis, o nematerialaus turto nusidėvėjimas 47 eilutėje atitinkamai pateiktas 0,7 tūkst. Lt mažesnis.

Nuo 2004-09-29 iki metų galo Aušrai Maslauskaitei buvo nepagrįstai apskaičiuojamas ir išmokamas 650 Lt mėnesinis priedas. Priedas skirtas nuo 2004-03-15 iki 2004-09-17 direktoriaus įsakymu Nr. P-13, tačiau 2004-09-29, darbuotojai grįžus iš kasmetinių atostogų, priedas toliau buvo apskaičiuojamas ir išmokamas.

Dėl nepagrįsto priedo skaičiavimo, Aušrai Maslauskaitei rugsėjo (2 d. d.) – gruodžio mėnesiais buvo priskaičiuota ir išmokėta 2009,09 litų darbo užmokesčio daugiau negu nustatyta teisės aktais, dėl tos pačios priežasties Institutas pervedė 622,82 litų daugiau lėšų už socialinio draudimo įmokas. Dėl to, kad darbo užmokestis buvo mokamas nesilaikant teisės aktų reikalavimų, išlaidos darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms padarytos atitinkamai 2,0 tūkst. Lt ir 0,6 tūkst. Lt didesnės ir tomis pačiomis sumomis didesnės nurodytos Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2005 m. sausio mėn. 1 d. ataskaitoje (forma Nr. 2).

Pažymėtina, kad minėtas Instituto direktoriaus įsakymas dėl priedo už papildomą darbą skyrimo mokslo darbuotojai Aušrai Maslauskaitei neatitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991-11-23 nutarimo Nr. 483 (2003-07-01 nutarimo Nr. 828 redakcija) „Dėl mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojų, kitų tyrėjų ir darbuotojų darbo apmokėjimo“ 6.1 p. nuostatų, nes už papildomą darbą mokslo darbuotojams gali būti skiriama priemoka, o ne priedas.

Už apskaitos tvarkymo kontrolę pagal Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo (2002-12-10 Nr. IX-1253) 4 straipsnio 6 dalies 1 punktą, atsako vyriausias buhalteris. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992-03-31 nutarimu Nr. 205 patvirtintų Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų (buhalterių) nuostatų 19 punktu, biudžeto pajamų ir išlaidų vykdymui kontroliuoti reikia informacijos, kurios pagrindinis šaltinis yra atskaitomybė. Jos teisingumą garantuoja vyriausias finansininkas. Vadovaujantis nutarimo 19, 19.1 p. vyriausiasis finansininkas kartu su įstaigos vadovu atsako, jeigu neteisingai tvarkoma buhalterinė apskaita, ne laiku pateikiama arba yra klaidinga buhalterinė atskaita.

Institute sukurtos išankstinės, einamosios ir paskesniosios kontrolės procedūros neveikė taip, kad nustatytų galimas klaidas apskaitoje ir finansinėje atskaitomybėje, kad užtikrintų teisingą pajamų planavimą, kas gautos pajamos būtų laiku mokamos į valstybės biudžetą, kad apskaitos registruose ūkinės operacijas susijusias su pajamų gavimu, skola kreditoriams ir debitoriams, pridėtinės vertės mokesčiu, būtų teisingai įvertintos ir įregistruotos apskaitos registruose ir atskleistos finansinėse ataskaitose laikantis apskaitos principų ir taisyklių, kad būtų užregistruotas visos atskaitinio laikotarpio ūkinės operacijos ir balansiniai likučiai.

Išankstinės, einamosios ir paskesniosios kontrolės procedūros neužtikrino, kad darbo užmokesčio, socialinio draudimo įmokų ir gyventojų pajamų mokesčio mokėjimai atitiktų įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus.

6. Pastebėjimai

Institute neveikė kontrolės procedūros, kurios užtikrintų, kad stipendijos doktorantams būtų padidintos tik juos atestavus, ir padidintos stipendijos būtų mokamos tik atestuotiesiems antros pakopos doktorantams.

Doktorantės Elenos Kocai stipendija padidinta direktoriaus įsakymu NR. P-43, kuris pasirašytas 2004-12-02. Padidinimo pagrindas, Instituto tarybos posėdžio 2004-11-25 protokolas Nr. 5, kuriame pažymima, kad Elena Kocai atestuojama antriems doktorantūros metams. Doktorantės stipendija padidinta kaip antros pakopos doktorantei nuo 2004-11-01, kaip kad nurodyta direktoriaus įsakyme, nors atestuota ji buvo 2004-11-25.

Doktorantės Ramintos Jančaitytės stipendija padidinta direktoriaus įsakymu Nr. P-17 kuris pasirašytas 2004-05-03, o stipendija didinama atgaline data nuo 2004-04-01, nes 2004-03-08 ji išlaikė paskutinį egzaminą ir buvo patvirtinta jos antroji doktorantūros studijų pakopa.

Tokie direktoriaus įsakymai, kuriais padidinama doktorantų stipendija atgaline data, yra ne vieninteliai, jų buvo ir ankstesniais metais.

Institutas iš dviejų užsienio subjektų ir Mykolo Romerio Universiteto 2004 metais mokėjimo pavedimais gavo 12540,81 Lt. Apskaitos dokumentų, patvirtinančių ūkinę operaciją, pagal kuriuos galima nustatyti ūkinės operacijos tapatumą (kokia gautų lėšų rūšis: pavedimų lėšos, lėšos gautos už teikiamas paslaugas ar kitos lėšos) nėra. Nėra galimybės vien iš mokėjimų pavedimų nustatyti, kur gautos lėšos turi būti panaudojamos, ir neaišku, kaip už jų panaudojimą turi būti atsiskaitoma. Dėl to Instituto vyriausioji buhalterė negalėjo užtikrinti tinkamos gautinų lėšų apskaitos tvarkymo kontrolės.

Šiuo atveju neužtikrinta išankstinė finansų kontrolė, kuri atliekama priimant įsipareigojimus tretiesiems asmenims (nesudarytos sutartys ar kiti dokumentai, kurie leistų nustatyti ūkinės operacijos tapatumą).

Veikiančios kontrolės procedūros neužtikrino, kad apskaitos registru duomenys būtų teisingai perkelti į finansines ataskaitas, nes komandiruočių išlaidos vykdant specialiąją programą metinėje atskaitomybėje parodytos kaip vandentiekio ir kanalizacijos išlaidos.

Kontrolės procedūros neužtikrino, kad faktinės išlaidos už ryšių paslaugas būtų įvertintos teisingai, nes neužregistruotas faktinių išlaidų sumažėjimas 0,6 tūkst. Lt, darbuotojams atsiskaičius už ryšių paslaugas, kurioms sąskaitą paslaugų teikėjai pateikė Institutui.

Susipažinus su Socialinių tyrimų instituto apskaitos procesu, aukščiausio lygio vidaus kontrolės priemonėmis, vidaus kontrolės sistema, kuri apima vidaus teisės aktais patvirtintas tvarkas, taisykles ir kitokios kontrolės priemones, nustatyt pažeidimų ir rizikos veiksnių. Instituto vadovybė informuota raštu, išdėstyti nustatyti faktai ir pateiktos rekomendacijos. Įgyvendindamas rekomendacijas Socialinių tyrimų institutas patvirtino Instituto ūkinės finansinės veiklos komisijos darbo reglamentą, pagal kurį komisija jau dirba, patvirtino finansų kontrolės taisykles, kurios toliau tobulinamos, siekiant optimalaus jų įgyvendinimo, sukūrė ir raštiškai patvirtino teisės aktų reikalaujamas ūkinių finansinių procesų tvarkas, taip pat kitas tvarkas, kurios yra svarbios kasdienei Instituto veiklai, taryba patvirtino Instituto struktūrinių padalinių nuostatus, tobulino darbuotojų pareiginius nuostatus, papildė juos konkrečiomis darbuotojų funkcijomis, sukūrė naujus išsamesnius pareigybių aprašymus.

Džiaugiamės, kad audito metu, be jau minėtų rekomendacijų įgyvendinimo, buvo patvirtinta Instituto struktūrinė schema, apskaitos politika, stiprinama vidaus kontrolė.

Instituto vadovybė geranoriškai reagavo į nustatytus pažeidimus ir stengėsi juos taisyti.

7. Rekomendacija

Nustatyti papildomas išankstinės, einamosios ir paskesniosios kontrolės procedūras, kurios užtikrintų, kad apskaita būtų vedama vadovaujantis apskaitos principais ir taisyklėmis, kad socialinio draudimo įmokos ir gyventojų pajamų mokestis būtų pervedami teisingomis sumomis, kad apskaitos registruose būtų registruojamos visos ūkinės operacijos ir jos būtų teisingai įvertintos, kad apskaitos registruose būtų teisingai atskleistas turto nusidėvėjimas, kad teisingai darbuotojams būtų skiriami, apskaičiuojami ir išmokami darbo užmokesčio priedai, kad stipendijos doktorantams skiriamos ir mokamos tik juos atestavus.

Užtikrinti tinkamą gautų lėšų apskaitos tvarkymo kontrolę, sudarant ūkinės operacijas patvirtinančius dokumentus.

Nustatyti papildomas paskesniosios vidaus kontrolės procedūras, kurios užtikrintų, kad apskaitos registrų duomenys būtų teisingai atskleisti finansinėse ataskaitose.

Atlikti nustatytų klaidingų likučių koregavimą ataskaitoje nurodytose subsąskaitose.

Dėkojame Instituto darbuotojams už tarpusavio supratimą ir pagalbą atliekant 2004 metų finansinės atskaitomybės auditą. Tikimės konstruktyvaus bendradarbiavimo ateityje.

Apie rekomendacijų įvykdymą iki 2005 m. liepos 1 d. prašome raštu informuoti Valstybės kontrolės Finansinio audito 5-ąjį departamentą. Adresas – Pamėnkalnio 27, LT-01113 Vilnius.

Prašome per 10 darbo dienų susipažinti su ataskaitoje pateiktais rezultatais ir nesutikus pareikšti pastabas.

Finansinio audito 5-ojo departamento direktorė

Daiva Bakutienė

valstybinis auditorius

Arūnas Giedraitis

Susipažinome:

Socialinių tyrimų instituto
Direktorius

prof. Arvydas Virgilijus Matulionis

Vyriausioji buhalterė

Ona Kuliešienė